

ION D. ISAC —

Un brav ostaș al luptei pentru dreptate

OCTAVIAN UNGUREANU

La 100 de ani de la nașterea lui Ion Isac (n. 18.III.1893—7.III.1962) îl evocăm în rândurile ce urmează și-i omagiem memoria ca prinos de recunoștință pentru faptele sale de arme din războiul reîntregirii neamului și înfăptuirii României Mari. Și tot aici, să amintim celor de azi că învățătorul din Cerătu-Pojogeni s-a aflat cu toate clanurile tinereții sale pe câmpurile de bătălie și-n mijlocul ostașilor țărani, al căror comandant fusese și cu toate experiențele dobândite, și-viața publică de după război.

Încă din tranșee, locotenentul rezervist lansa apeluri la o nouă solidaritate cetățenească și la noi acțiuni politice pentru îndreptarea țării pe făgașurile unei vieți noi. Plugarii dobândeau pământul făgăduit de rege în 1917, drept răsplată pentru vitejie. Ferdinand I, rege al României, la toți de față și viitori (...) spunea: „Vouă fiilor de țărani care ați apărut cu brațele voastre pământul unde v-ați născut, unde ați crescut, vă spun Eu, Regele vostru, că, pe lângă răsplata cea mare, a izbânzii, vă dă fiecăruia recunoștința neamului nostru întreg, ați câștigat totodată dreptul de-a stăpâni într-o măsură mai largă pământul pentru care v-ați luptat — Vi se va da pământ. Eu, Regele vostru voi fi întâiul a da exemplu. Vi se va da și o largă participare la treburile statului“.

Ion D. Isac a crezut că după război soarta confrăților săi din satele sărace ale Gorjului urma să se modifice, că îndurările trecuseră și că alte orizonturi se vor arăta lumii rurale în noua Românie întregită.

S-a avântat în luptele politice și s-a ales ca reprezentant al națiunii, iar de la Tribuna Parlamentului își ridică glasul tunător și de admirată competență în apărarea dreptății. Și tot în anii aceia de lumini și umbre, scrisese o carte ce a făcut vâlvă: „Zile de sbucium și glorie (Pe Valea Jiului. 1916), cea dintâi dintr-o trilogie ce urma să arate cititorilor suferințele de pe fronturi ale combatanților de linia întâia, izbânzile și credințele ce le răsăreau în suflete și în mințile lor muncite de gânduri și doruri. Iar când memoria-lul său de război se afla în librării. Ministerul cultelor și Instrucțiunii recomanda cartea școlilor și corpului didactic, pentru conținutul ei patriotic.

A fost recenzată în publicațiile militare și recomandată pentru educația trupei, ca după 53 de ani să se încumete și autorul acestor rânduri să-i scoată la iveală paginile îngălbenite, într-o nouă ediție, completată cu o selecție de retorică parlamentară și publicistică din gazetele sale „Pandurul” și „Gazeta Plugarilor”, din „Gorjeanul” și din „Revista Învățătorimii Gorjene”, din „Românismul” lui Ștefan Bobancu și din „Secera” țărănistă, cu titlul „Ion D. Isac”, „Din zilele unui învățător de la țară” — 1986.

Cea mai de seamă înfăptuire a dascălului Isac a fost Școala de meserii de Cerătu, care a străbătut un drum lung și anevoios din 1925 până-n 1948.

Animatorul cultural a fost și apărătorul sincer și pasionat al țăranilor în parlament, călcând cu demnitate pe urmele lui Moș Ion Roată și ale lui Constantin Tănase. Ion Isac a bătut și talpă pe caldarâmul Budapestei și în a doua mobilizare, după asalturile strălucite asupra armatelor bolșevizate ale lui Bela Kun. Și să nu trecem peste îndrumările sale în detențiile și istovirile silite în lagărele dictaturii comuniste, fiindcă fusese de-al țăranilor și se zbatuse pentru pământ și pentru drepturile lor.

Fire de om de acțiune, entuziast până a-și pierde compătul clocotitor și slujit de o inteligență ageră și de o gândire strălucită și mistuit de flacăra idealului național, Ion D. Isac a făcut epocă în anii interbelici și-și merită un loc de cinste în Panteonul marilor români.